

Παναγιώτης Μαυροειδής



Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι έχει αυξηθεί ο κίνδυνος για θερμό πολεμικό επεισόδιο, μικρής ή μεγαλύτερης έκτασης με την Τουρκία. Η δυναμική αυτή αναπτύσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των ανταγωνισμών (Ειρηνικός, Αφρική, Βαλτική) που προκαλεί η αξεπέραστη καπιταλιστική κρίση παγκόσμια. Ο εμπορικός πόλεμος είναι η μία όψη τους, αλλά όχι η μοναδική. Ιδιαίτερους παράγοντες παροξυσμού αποτελούν τόσο ο «τοπικός» ανταγωνισμός Ελλάδας-Τουρκίας, όσο και η γεωστρατηγική αντιπαράθεση μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας στην περιοχή.

Να φοβόμαστε; Να φύγουμε από την Ελλάδα; Ή να αφήσουμε όλα τα άλλα στην άκρη, να ετοιμαζόμαστε για πόλεμο και να γεμίζουμε από υπερηφάνεια που επιτέλους μας δίνεται η ευκαιρία να αποδείξουμε την αγάπη μας για την πατρίδα;

Αγώνας για την αποτροπή της σφαγής των λαών

Οι κομμουνιστές, ωστόσο, δεν θεωρούν μοιρολατρικά αναπότρεπτες τις πολεμικές συρράξεις και την αλληλοσφαγή των λαών. Αντίθετα, ιεραρχούν ψηλά την πάλη για την ειρήνη και τη συναδέλφωση των λαών, ενάντια στην πολεμική ψύχωση, τους τυχοδιωκτισμούς που προετοιμάζουν και «δικαιολογούν» τον πόλεμο και τελικά ενάντια στον ίδιο τον πόλεμο.

Η πρώτη θέση που έχουν οι κομμουνιστές απέναντι στην προοπτική ενός πολέμου, δε μπορεί να είναι παρά τούτη: **Όχι άλλη σφαγή των λαών! Πάλη ενάντια στους πολεμικούς τυχοδιωκτισμούς, για την αποτροπή του πολεμικού κινδύνου.**

Όσο επικρατεί ο καπιταλισμός, ο ανταγωνισμός, η αδικία, η καταπίεση και η άνιση ανάπτυξη, διαρκώς θα υπάρχει βάση για να ξεσπούν πόλεμοι. Οι κομμουνιστές υποχρεούνται, επομένως, μέσα στο γενικό αντιπολεμικό τους στίγμα, αλλά και κυρίως με εφιαλτήριο την επαναστατική κομμουνιστική στρατηγική που αποτελεί οδηγό για τη δράση τους, να εκτιμούν τον

συγκεκριμένο χαρακτήρα του συγκεκριμένου κάθε φορά πολέμου και με βάση αυτό να καθορίζουν τη στάση τους.

Ποιος φουσκώνει τα πανιά του πολεμικού ανταγωνισμού Ελλάδας-Τουρκίας;

Το σχήμα «**επιτιθέμενη Τουρκία, αμυνόμενη Ελλάδα**», τυπικό της «εθνικής ρητορικής» των αστικών κομμάτων και των κυβερνήσεών τους, δεν περιγράφει σωστά την πραγματικότητα. Φυσικά, το ίδιο ισχύει και με το συμμετρικό ανάλογο αυτής της προσέγγισης, δηλαδή το σχήμα «**επιτιθέμενη Ελλάδα, απέναντι σε μια αδύναμη Τουρκία της οποίας η εδαφική ακεραιότητα απειλείται ταυτόχρονα “απ’ έξω” και “από μέσα”**». Το δεύτερο αποτελεί την στερεοτυπική άποψη των αστικών και ιδιαίτερα των εθνικιστικών κομμάτων στην Τουρκία, αλλά και ρευμάτων μιας αόριστα και μονόπλευρα «αντιεθνικιστικής» Αριστεράς στην Ελλάδα. Μισές αλήθειες, τεράστια ψέματα...

Γενικά μιλώντας, τον κίνδυνο πολεμικού τυχοδιωκτισμού μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, τον πυροδοτούν τρεις **αλληλένδετοι παράγοντες**:

Πρώτον, υπάρχει ο ευρύτερος αυξανόμενος πολιτικός, οικονομικός, στρατιωτικός **ανταγωνισμός μεταξύ καπιταλιστικών ιμπεριαλιστικών μπλοκ** και βασικά -σε ό,τι αφορά την περιοχή μας- των ΗΠΑ (αυτοτελώς αλλά και μέσω του NATO) και της Ρωσίας. Αυτός είναι ο λόγος, άλλωστε, που ανακινήθηκε το θέμα του ονόματος της Μακεδονίας.

Ο ανταγωνισμός αυτός αυξάνεται ως συνέχεια αλλά και ως συνέπεια της διαπάλης αυτών των δυνάμεων στη Συρία, με την Ρωσία να οξύνει εκεί την τωρινή σχετική σύγκρουση συμφερόντων ΗΠΑ-Τουρκίας και με την Ελλάδα να προσπαθεί να εμφανιστεί ως ο σταθερός σύμμαχος των ΗΠΑ, έναντι μιας «ασταθούς και απρόβλεπτης» Τουρκίας.

Δεύτερον, αναπτύσσεται ο **ανταγωνισμός των αστικών τάξεων σε Ελλάδα και Τουρκία**, που επιδιώκουν να αναβαθμίσουν η καθεμιά τη δική της θέση, μέσω πάντα και της κλιμάκωσης και της βαθύτερης πρόσδεσης σε συμμαχίες με τους μεγάλους παίκτες.

Ιδιαίτερο στοιχείο εδώ αποτελεί η **ανακάλυψη εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων φυσικού αερίου και πετρελαίου** στις ΑΟΖ των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου (που δεν έχουν καθοριστεί με συμφωνία), αλλά και οι αντιπαραθέσεις για τη διέλευση των ενεργειακών αγωγών, όπως και η χάραξη των μεγάλων εμπορικών δρόμων κυρίως για τα κινέζικα προϊόντα.

Οι δύο χώρες, χρησιμοποιούν ως διαπραγματευτικό χαρτί και τη διαχείριση του προσφυγικού

ζητήματος. Η Ελλάδα αξιοποιεί τη θέση της ως κρίκου στον άξονα πολέμου με ΗΠΑ-Ισραήλ και Αίγυπτο, για να κερδίσει πόντους στον πόλεμο των ΑΟΖ και την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Η Τουρκία απειλεί με επαναχάραξη των χερσαίων, εναέριων, αλλά κυρίως των θαλάσσιων συνόρων με Ελλάδα, μπαίνοντας δυναμικά στη διεκδίκηση της εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων, ενθουμούμενη ξαφνικά την ενιαία Κύπρο και τα δικαιώματα και των δύο κοινοτήτων από τα κέρδη τους.

Οι λαοί στις δύο χώρες πληρώνουν ήδη πολύ ακριβά αυτόν τον φιλοπόλεμο ανταγωνισμό με τις υψηλότερες «αμυντικές» δαπάνες και την έξαρση των εξοπλισμών. Η Ελλάδα της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ δρομολογεί ήδη την αγορά ακόμη τεσσάρων φρεγατών από τη Γαλλία με κόστος περίπου 1 δις. για καθεμία. Η εθνικιστική, πολεμοκάπηλη υστερία του Ερντογάν, δολοφονεί τους Κούρδους εκτός και εντός της Τουρκίας και αλυσοδένει τον τούρκικο λαό, καταργώντας στοιχειώδεις δημοκρατικές ελευθερίες.

Τρίτον, εκτός από τους ανταγωνισμούς μεταξύ των στρατιωτικοπολιτικών και οικονομικών οργανισμών των ηγεμονικών καπιταλιστικών κρατών και αυτούς των αστικών τάξεων Ελλάδας και Τουρκίας, ειδικό ρόλο παίζουν οι μεγάλες **πολυεθνικές εταιρείες εξόρυξης**. Αυτές είναι, άλλωστε, που θα καρπωθούν τη μερίδα του λέοντος από την εκμετάλλευση των νέων κοιτασμάτων. Αλήθεια, σε ένα καθεστώς επιβολής παγκοσμίως του «δίκαιου του κεφαλαίου» και των πολυεθνικών πολυκλαδικών μονοπωλίων, σε ποια χώρα του κόσμου αποδείχθηκε ευλογία και όχι κατάρρα η ανακάλυψη κοιτασμάτων πετρελαίου;

Οι τρεις παραπάνω αλληλένδετοι παράγοντες, «φωνάζουν» πως έχουν μια κοινή βάση: Ο πολεμικός κίνδυνος δεν πηγάζει μόνο από κάποιο επεκτατισμό ή αόριστο εθνικισμό μόνο της Τουρκίας ή μόνο της Ελλάδας ή έστω και των δύο. Δεν εκπορεύεται μόνο από την «έξωθεν» ιμπεριαλιστική ανάμιξη, ούτε οι φρεγάτες πλέουν δίπλα στα γεωτρύπανα της ExxonMobil, απλά για να μη παραβιαστούν οι ευθείες γραμμές των ΑΟΖ.

Υπάρχουν **αντικειμενικές, υλικές, οικονομικές συνθήκες**, που σχετίζονται τόσο με τις νέες δυνατότητες καπιταλιστικής κερδοφορίας στην περιοχή, όσο και με τη «στενότητα» της καπιταλιστικής κρίσης που δεν επιτρέπει ειρηνικές μοιρασιές.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, η στάση του εργατικού κινήματος και της κομμουνιστικής αριστεράς απέναντι στον πολεμικό κίνδυνο και τον πόλεμο, πρέπει να μείνει μακριά τόσο από την «εθνική ρητορική» της «αμυνόμενης» Ελλάδας και της «υπεράσπισης της εδαφικής ακεραιότητας», όσο και από μια αβαθή στερεοτυπική παπαγαλία όσον αφορά στη στάση απέναντι σε πολέμους παλιότερης εποχής με διαφορετικό χαρακτήρα (π.χ. Ιταλική και

Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα το 40-41 ή εθνικο-απελευθερωτικοί πόλεμοι).

Αν ξεσπάσει πόλεμος, τότε αυτός θα είναι **αντιδραστικός, επιθετικός και από τις δύο πλευρές!** Έχει αίτιο, κίνητρο και σκοπό την άνοδο και διανομή αιματοβαμμένων καπιταλιστικών κερδών, στηριγμένων στην εργατική γενοκτονία και στις δύο χώρες, την περιστολή της δημοκρατίας, το κυνηγητό των εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων, την περιβαλλοντική καταστροφή στις θάλασσες του Αιγαίου και της Μεσογείου. Οποιοδήποτε πολεμικό επεισόδιο δε θα έχει ως στόχο τελικά κάποια βραχυνησίδα (αυτό μπορεί να είναι αφορμή), ούτε το «εθνικό γόητρο», αλλά την κατάχτηση χώρων οικονομικής εκμετάλλευσης και άρα την ενίσχυση της θέσης του καπιταλιστικού σχηματισμού τόσο μέσα στις ίδιες τις χώρες, καθώς και στη διεθνή σκακιέρα.

Το καθήκον μας είναι η πάλη (από τώρα) για την αποτροπή του πολέμου και τη νίκη των λαών σε βάρος των αστικών τάξεων και στις δύο χώρες.

Κοινό συμφέρον των δύο λαών είναι η αποτροπή αυτού του πολέμου, με άμεσους πολιτικούς στόχους την αποχώρηση των χωρών από NATO, ΕΕ (για την Ελλάδα), την άμεση και δραστική μείωση των εξοπλισμών, την ανατροπή του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης στην Τουρκία, τον αγώνα για την ανατροπή των αντεργατικών πολιτικών και κυβερνήσεων και στις δύο χώρες. Κανένας λαός, καμία εθνική, θρησκευτική μειονότητα, στην Ελλάδα και σε οποιαδήποτε χώρα με την οποία συνορεύει η Ελλάδα, δεν έχουν συμφέρον από μια **αιματοβαμμένη, ένοπλη, αστική και ιμπεριαλιστική επαναχάραξη των συνόρων.**

«Τι θα κάνετε λοιπόν, όταν η Τουρκία ορμήσει στο Καστελόριζο; Θα πολεμήσετε, θα έχετε μεταναστεύσει ή δεν θα πολεμήσετε και θα μοιράζετε αντιεθνικιστικές προκηρύξεις στους Τούρκους στρατιώτες;» Η ερώτηση αυτή αποτελεί εύγλωττο δείγμα της αστικής εθνικιστικής ηγεμόνευσης, ακόμη και πάνω σε δυνάμεις της κομμουνιστικής αριστεράς.

Πρέπει να έχουμε πλήρη συναίσθηση της ανάγκης και υποχρέωσης να αναμετρηθούμε με αυτή την ηγεμονία και όχι απλά να την καταγγείλουμε «αγαναχτισμένοι». Απορρίπτοντας την προσχώρηση στην «εθνική ρητορική», που δυστυχώς από πλείστες δυνάμεις της παραδοσιακής Αριστεράς παρουσιάζεται ως απαύγασμα σωφροσύνης και ...λενινισμού, επισημαίνουμε πως η πάλη για την αποτροπή του πολέμου ή/και για την ήττα και των δύο αστικών τάξεων, θα δοθεί σε πολλά **πεδία**, τα οποία δε διαλέγει μόνος του ο λαϊκός παράγοντας και μέσα από ένα **συνδυασμό μεθόδων πάλης** ανάλογα με το **συσχετισμό δύναμης**.

Υπόκλιση ΚΚΕ και ΛΑΕ για τα ελληνοτουρκικά

Η Ελλάδα θεωρείται αμυνόμενη, ενισχύοντας την κυρίαρχη λογική

«Οι κομμουνιστές (...) θα πρωτοστατήσουμε στον αγώνα για την **υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας**, των κυριαρχικών δικαιωμάτων μας. Για να συντριβεί ο όποιος **ξένος εισβολέας**, εάν τολμήσει και επιτεθεί στην Ελλάδα» (Δ. Κουτσούμπας, ΓΓ ΚΕ του ΚΚΕ). Προεξοφλείται ο αναπότρεπτος πόλεμος Ελλάδας-Τουρκίας με διακύβευμα την «αμφισβήτηση της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας» και με εισβολή από την Τουρκία.

Σε αντίστοιχο κλίμα ο Π. Λαφαζάνης από τη ΛΑΕ, σε δήλωσή του στις 12 Φλεβάρη δήλωνε: «Αυτήν την ώρα όλοι πρέπει να αντιληφθούν ότι η άμεση και πιο **μεγάλη απειλή για την Ελλάδα** στην περιοχή μας προέρχεται από το καθεστώς Ερντογάν και τις κατεστημένες δυνάμεις της Άγκυρας και ότι αυτή η απειλή (...) επιδιώκει τον **ακρωτηριασμό της χώρας** και τον πλήρη έλεγχο της Κύπρου (...)».

Δηλώνεται ή υπονοείται ότι η Ελλάδα, σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είναι **αμυνόμενη** και ότι στον πόλεμο αυτό οι κομμουνιστές θα πολεμήσουν, για την «υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας». Στο κομματικό δυναμικό του ΚΚΕ, η θέση αυτή δικαιολογείται με τον παράλληλο στόχο για μετατροπή αυτού του πολέμου σε κοινωνικό και επαναστατικό με ανατροπή της αστικής κυβέρνησης στην Ελλάδα.

Η σωστή θέση για το **απαραβίαστο των συνόρων** ενάντια σε κάθε ένοπλη ιμπεριαλιστική επαναχάραξή τους, για τη συγκεκριμένη περιοχή και ιστορική εποχή, υφίσταται την αναστροφή του νοήματός της με τη φιλολογία για «**υπεράσπιση της εδαφικής ακεραιότητας**».

Η **πρώτη** θέση, είναι ένα διεθνιστικό κάλεσμα μαζικής πάλης για αποτροπή του πολέμου ή για ήττα και των δύο αστικών τάξεων, αν καταφέρουν να σύρουν τους λαούς στον πόλεμο. Αντίθετα, η **δεύτερη** θέση, λειτουργεί ως κάλεσμα πολεμικής προετοιμασίας και στοίχισης των λαών πίσω από τις κυβερνήσεις τους, σε έναν άδικο πόλεμο και από τις δύο πλευρές.

Πόλεμο στον πόλεμο που ετοιμάζουν και στις δύο χώρες

Πολλοί, άλλοι από σκοπιμότητα, άλλοι από αφέλεια, ταυτίζουν την πολιτική εναντίωση σε ένα πόλεμο, με την **αντιπολεμική λιποταξία**. Σίγουρα θα αναπτυχθεί αυθόρμητα και αυτή η στάση, δε μπορεί όμως να είναι η μοναδική, ούτε η κυρίαρχη...

Πάλη κατά του πολέμου είναι ένας παλλαϊκός συντονισμένος αγώνας με συνθήματα όπως, «κανένας φαντάρος έξω από τα σύνορα» ή «πόλεμο στον πόλεμο για τα πετρέλαια».

Πάλη κατά του πολέμου είναι η κλιμάκωση των κοινωνικών, ταξικών και δημοκρατικών δράσεων στις δύο χώρες, ακόμη και σε εποχή πολέμου, για το αδυνάτισμα των αστικών τάξεων και των κυβερνήσεων.

Πάλη κατά του πολέμου, είναι η οικοδόμηση των ευρύτερων δυνατών δεσμών μεταξύ των εργαζομένων, της νεολαίας και των μαχόμενων αριστερών δυνάμεων σε Ελλάδα και Τουρκία.

Πάλη κατά του πολέμου, είναι και η αντιπολεμική δράση ακόμη και μέσα στον στρατό που πολεμάει.

Ας θυμηθούμε εδώ τη **δράση των Μπολσεβίκων στο ρωσικό στρατό** που τελικά επέβαλε και την **ειρήνη** και τη σοσιαλιστική **επανάσταση**.

Ας θυμηθούμε την ανοιχτή αντιπολεμική δράση του ΚΚΕ μέσα στον ελληνικό στρατό στη **Μικρασιατική Εκστρατεία**. Όχι μόνο δεν το απομόνωσε, αλλά αντίθετα το μετέτρεψε σε μαζικό εργατικό κόμμα με εισροή κόσμου από τις τάξεις των στρατιωτών «παλαιοπολεμιστών», αλλά και τους ξεριζωμένους Μικρασιάτες, τα θύματα εκείνου του πολέμου στον οποίο η ελληνική αστική τάξη θεωρούσε πως είναι καβάλα στο άλογο της «συμμάχου Αγγλίας».

Είναι καιρός η Αριστερά να γυρίσει σελίδα στη στάση της απέναντι στον πόλεμο για την **εργατική και λαϊκή ανεξαρτησία** από την φιλοπόλεμη και επικίνδυνη αστική στρατηγική.

ΠΡΙΝ, 18/3/18